

Foto: K. Nurm

Jõulutervitus maanaistele

Täna lehes:

- Jõulutervitus
- Millise riigi me jätame oma lastele
- Kaja küsitlus
- Tähistati Maanaiste päeva
- Heade tegude sügisest
- Kirjad maakondadest
- Tegusad ja tunnustust väärivad naised meie keskel
- Vajalik teada
- EMÜ juhatus otsustas
- Käsitööhuvilistele
- Vanaema veerg

Eestlased on oma arhetüübilt maarahvas. Juba kaks tuhat aastat on siinsete asukate põhiliseks elatusalaks olnud põllumajandus. See on oluliselt kujundanud eestlaste rahvuslikku ja kultuurilist identiteeti, kodu- ja perekesket eluhoiakut ning loodushoidlikku eluviisi, soodustanud kogukondlikku ühtehoidmist ja ühistegevust, personaalset otsustusjulgust, kohuse- ja vastutustunnet.

Kõigest sellest jääb nii palju vajaka tänapäeva heitliku ajavaimuga linnaühiskonnas. Linnakultuur on kiiresti muutuv. Ta tagab uuenemise ja arengu, kuid on ühtlasi kergemini alluv võõr mõjudele, nii positiivsetele kui negatiivsetele. Siit kaudu on jõudnud Eesti ühiskonda narkomaania, raha ja seksi kultus ning selliste eluhoiakute idealiseerimine, mis põhineb kiire ja kerge rikastumise taotlustel, võõrandumisel tööst ja oma tööga loodud

väärtustest, kodust ja kodupaigast, maast ja rahvast.

Maakultuuri kaudu oleme säilitanud põlvest põlve ka oma kultuuri traditsioonid, mis on olnud aluseks ka professionaalse omakultuuri loomisel ja teinud meid kultuurirahvana tuntuks maailmas. Maaelu hävitades hävitatakse midagi eesti rahva jaoks olemuslikku.

Maa on sajandite vältel kujundanud ka eestlaste põliseid ning enesesäilitamise seisukohalt olulisi karakteriomadusi, nagu püsivus ja tasakaalukus, reaalsustunne ja visadus, tänu millele oleme suutnud rahvana püsima jääda, hoolimata paljudest katsumustest, mida ajalugu on meile toonud.

Seejuures on vaimsete väärtuste looja, hoidja ja edasikandja maal olnud eelkõige naine. Kuigi mees on olnud peamine peretoitja, on laste

kasvatamine, kodu hoidmine ja pereelu korraldamine olnud paljuski naiste õlgadel. Naised on suutnud tänapäeval paremini vastu panna ka kiiretest sotsiaalsetest muutustest tingitud pingetele ja raskustele. Nad on tulnud toime olukorras, kus mehed rivist välja langevad, võttes pearaskused perekonnas ja tihti ka külakogukonnas enda kanda.

Tänapäeval on paljud maanaised tõusnud omavalitsusjuhtideks ja ärijuhtideks, rääkimata sellistest elukutsetest, nagu õpetaja, arst või vallaametnik. Ometi on igal maanaisel õigus jääda ka naiseks ja emaks, mida riik ja ühiskond peaks senisest enam tunnustama ja toetama.

Soovin teile jätkuvalt jõudu ja visadust. Lisagu lähenevad jõulud kõigile usku ja lootust, südamesoojust ja armastust!

Ingrid Rüütel

Kallid tüdrukud!

Olete olnud tublid käesoleval aastal ja edendanud oma organisatsiooni, olete olnud toeks oma meestele. Soovin teile edu, tervist ja inimlikku õnne ning vastu-

pidavust kuni Eliga liitumiseni. Üksteist toetades oleme tugevamad ja õnnelikumad. Ilusat jõuluaega ja head uut aastat!

Kaul Nurm
ETKL-i peadirektor

Millise riigi me jätame oma lastele?

Me kõik tahame, et see riik, kus hakkavad elama meie lapsed, oleks parem ja turvalisem meie praegusest, ikka veel ülemineku eas riigist. Me kasutame uut sõna "euronõuded", nende müstiliste nõuete täitmisel pidavat paranema meie elukvaliteet. Kuid maanaisena ei suuda ma mõista, kuidas paraneb meie laste elukvaliteet, kui külast kaob ära pood või müüakse selles ainult alkoholi ja kartulikrõpse, sest värske liha ja muu kohaliku toodangu müüginõuetega ei tule väike pood toime. Kuidas parandab elukvaliteeti kooli või koolisöökla sulgemine? Tuleb välja, et riik teeb seadused, mida sellesama riigi asutused ei ole võimelised täitma. Piimalehmade arv väheneb, ka lihavedeid ei tasu tapamajade puudumisel (ikka need euronõuded) pidada. Taluturismiga on ka varsti lõpp, sest kõik see, mis on eesti talu omapära, ei mahu euro-normide alla. Aga kes tahaks tulla sünteetikat ja plastikut täis tallu, avada toiduks vaakumpakendeid ja juua peale Coca Colat? Tundub, et me parandame oma lastele hoopis ametnike riigi, sest just nende osa muutub järjest tähtsamaks ning neid on järjest rohkem vaja kontrollimiseks ja karistamiseks ning bürokraatia läheb järjest suuremaks.

Et meid on vähe, siis mis oleks veel loomulikum kui lastetoetuse suurendamine? Paljud meie lapsed saavad kõrgkoolis käia ainult tänu igakuisele toimetulekutoetusele. Kuidas paraneb elukvaliteet, kui vanemalt lapselt võetakse ära 400 kr toetust ja lisatakse pesamunale 50 kr?

Meie lapsed loevad üha vähem, sest raamatud on kallid. Asemele on tulnud televisioon – lihtne tarbida, isegi mõelda pole vaja, lugeda pole vaja. Näidatakse rämps, vägi-valda. Haridus-ja kultuurisaated praktiliselt puuduvad. Kuid kultuuri ja hariduse toetamine polnud enne valimisi ühegi erakonna prioriteediks.

Meie ühiskond on stressis, sest me üritame kõigest väest jõuda Euroopa tasemele, kuid meie majanduse tase küünib kõigest kolmandikuni Euroopa omast.

Kas me oleme kõige sellega nõus? Meil, maanaistel, tuleks oma laste tuleviku nimel kindlameelselt tegutseda.

Tiiu Soans

KAJA küsitlus

Maanaine, millest mõtled aasta lõpul?

Saaremaa MÜ esinaine Laine Tarvis

Mõtlen, et ühendus on meil tore ja läinud on meil hästi. Me oleme vastu pidanud. Üksteist toetades, projekte kirjutades ja Rootsi abiga läheme edasi. Loodan, et meie paremad pääevad on veel ees. Suur tänu kõigile.

Rapla MÜ esinaine Reet Aedla

Meil on ju päris hästi läinud. Liikmeid tuleb aina juurde, eriti kui toredaid üritusi korraldada. Tunnen, et meie maakonnas võiks palju rohkem teha, kuid olen praegu liiga hõivatud oma koduste asjadega (peres on kaks hooldushaiget). Alati peab lootma olukorra paranemisele, usun, et saan edaspidi rohkem maanaiste ühendusele pühenduda.

Lääne-Virumaa MÜ esinaine Heljo Viilip

EMÜ on olnud sisukas aasta. Maanaised, kellel pole enam tööd, peavad tahes-tahtmata mõtlema koolitusele ja ümberõppele. Üheskoos on see kergem. Ma ei ole rahul sellega, et ikka veel pole kõikides maakondades liikmemaksudega asjad korras.

Jõgeva MÜ esinaine Tiiu Sarv

Sellel aastal korraldasime mitu suurüritust, sh EMÜ perepäeva. Saime kogemusi, muutusime tugevamaks ja enesekindlamaks, meil oli võimalus oma ühendust teistele maakondadele tutvustada. Olen uhke oma naiste üle, soovin jõudu kõigile.

Läänemaa MÜ esinaine Mall Lepmets

Vastse liikmena on minu esimene mulje ühendusest paljutõotav. Ei osanud arvata, et EMÜ ühendab nii paljusid huvitavaid inimesi ja nii palju on ühiseid ettevõtmisi. Loodan meeldivale koostööle.

Viljandi MÜ esinaine Mare Laande

Me ei aita inimesi, kui teeme nende eest seda, mida nad ise võiksid teha, laseme mõelda ja tegutseda ka oma organisatsiooni liikmetel. Otsime silda, mis ühendab, mitte jõge, mis lahutab. Kõige paremaid tulemusi saavutame koostöös. Väikesest puust ei saa iial suurt, kui me talle päikesevalgust ei võimalda. Oleme alati toeks oma lähedastele!

Järvamaa MÜ esinaine Leili Pruun

Meie maanaised on väga tublid ja töökad, mõtteid on palju ja tegutsemissoov suur. Lõppev aasta on meie ühendusele olnud tegude ja rõõmude rohke. Minu peres oli suursündmus – sündis kolmas lapselaps. TV käis seda filmimas.

Ida-Viru MÜ esinaine Ester Gabriel

Aasta näitas, et oleme õppinud nüüd ka ise mõtlema ja ise tegema. Olime juba liialt ootajateks ja saajateks ja saamahimulisteks muutunud. Uus maanaiste europrojekt on alanud, võiksime teha rohkem koostööd vallavalitsuse, kooli, raamatukogu, kohaliku eduka ettevõtjaga. Nii laieneks meie tegevus, oleks kolapinda. Ja võibolla lülitab keegi neist kaasosalistest peagi ka meid oma projekti, oma tegevusse.

Küsitles Tiia Soasepp

Rootsi Farmerite Föderatsioon

KAJA väljaandmist

toetab Ameerika Demokraatia Fond

Tähistati Maanaiste päeva

Et maanaistel kah päris oma päev on, ei tea veel paljud. 80 riiki hoolivad oma maanaistest, isegi Eestis 8. korda tähistatud. Muidugi ei pruugi iga maal elav naine veel maanaine olla, kuid kes seda nime oskab auga kanda ja hinnata, see võis 15. oktoobril oma pidupäeva tähistada.

Järva-Jaani naised ja nende tublid kaasad sõitsid sel päeval Mets-taguse külla. Meid võõrustas Matsimärdi Käsitöötalu perenaine Tiina Võsu. Külla tuli ka Koeru piirkonna rahvas. Avasõnad seadis riimi Malle Arak, kes on osav stsenaarist ja sõnakunstnik. Meid tervitasid Järva-Jaani ja Koeru valla esindajad Tuve Kärner ning Uuno Aan. Tunnustussõnad toredatel meestel löid naised elevile.

Kui möödunud aasta maanaiste päeval jutustas Maret Paabo Kitse-eidena

oma lugusid ja tutvustas sellega oma küla, valda ja maakonda, siis nüüd suutis Tiina Võsu riigipiirid ületada ja jõudis käsitöömeistrina Hispaaniasse Naisettevõtluse messile. Seal käis ta tänu EMÜle. Tema meisterdatud sussid läksid seal müügiks. Meil oli nüüd hea võimalus Tiinat Eesti tutvustamise eest tänada, kinkisime lillekimbu ja klaasipuhuja Ants Leinbergi valmistatud sinise vaasi. Pärast pidasime plaane ja panime paika oma tegevuskava. Et meie kokkusaamised väga ühte nägu ei läheks, otsustasime Järvamaa MÜ juhatuses "verd" vahetada. Nüüd käib juhatus liikmena piirkonna nõupidamistel Liia Hussar.

Tähistasime Maanaiste päeva **teist korda veel**, 26. oktoobril. Istusime kõik jalga üle põlve Paide Kuldkrooni restoranis. Täna olime oma tublimaid piirkondadest. Varsti aga tuli üle põlve jalga maha tõsta ja maa peale tagasi toetada, sest haigekassa direktor Linda Klementa tutvustas 1. oktoobri muutusi ravimikindlustuses.

Aime Kallandi

Jõgeva MÜ korraldas konverentsi

"Millise maailma me jätame oma lastele ja lastelastele?"

Südamevaluga, kriitiliselt ja enesekriitiliselt vaeti elukeskkonna ja ühiskonnakorralduse probleeme ja arutati, mida peaks tegema praeguses elus, et tulevaste põlvkondade elu saaks olla elamisväärses.

Vastutuult edasi

"Aina vastutuult tuleb meil sõita ja kummaline – me liigume edasi," ütlesid oma tervituses Järvamaa naiste esindajad ning kutsusid kõiki tegema endast oleneva selleks, et puhast vett ja loodust ka tulevikus oleks. "Uskugem endasse ja kuulakem oma lapsi," soovitas Järva MÜ esinaine Leili Pruun ning avaldas arvamust, et vaid järjekindlalt tegutsedes ja mitte alla andes jõuab eesmärgile ning et kõige enam tuleks võidelda suurimate vaenlaste apaatsuse ja ükskõiksuse vastu.

Jõgeva MÜ esinaine Tiit sarv tunnistas, et talu-perenaisena ei suuda ta aru saada mõnest asjast ümbritsevas elus, nagu: "Miks kahel pool minu talu harivad maad soomlased, miks on Eesti ettevõtted müüdnud välismaalastele, miks maakaevud tühjaks jäävad, miks on nii palju narkomaaniat

ja enesetappe?"

Vaesus ja vastutus, võim ja raha

Riigi ja keskkonna teemal oli kõnelema tulnud Villu Reiljan, kes avaldas oma seisukohti olukordade kohta, kus võimalik kõigil palju ära teha, mille puhul ei tohiks üldse midagi teha või koguni, kus eriti valvas olla.

Mitmetel põhjustel on rahvas loobunud oma riigi kujundamisest, eriti kui pidada silmas valimisi. Eestlaste põlisalad on väga palju kannatanud ning kaotanud suuresti elukvaliteedis, mille tõttu pole maainimesel enam erilist eneseusku. Ajal, mil valitseb nn üleminekuaja metsikus, võtavad naised paraku vastu karme otsuseid, sest nagu elu on näidanud, on nemad bioloogiliselt tugevamad ja otsustavatel hetkedel võimelisemad tegutsema eesmärgikindlamalt.

Inim- ja sotsiaalse kapitali mõisteid üritas lahti seletada Riigikogu liige Mai Treial, kes arutles selle taustal ka jätkusuutliku ja säästva arengu üle tänases Eestis. Tema sõnul on inimest praeguses Eesti ühiskonnas peetud pigem nii ühiskonna kui ka majanduse arengu vahendiks, ilma et tema heaoluks erilisi samme oleks astutudki. Ütlema palju on teha, et poleks vaeseid ja tõrjutuid, sest vaesus on muutunud koguni pärandatavaks.

Ebavõrdsus on karjuv Isegi regiooni.

Lihtsa tunnustuse jagamise vajaduse, inimese sisemise väärtuse, tegelikkuse ja näiva üle mõtiskles Jõgeva linnapea Ants Paju.

Viljandi MÜ esinaine Mare Laande tõi oma pere elu põhjal ilmekaid näiteid sellest, kuidas praegune regionaal- ja põllumajanduspoliitika on aidanud hävitada maaelu ja lahutada peresid.

Jätame lastele ametnike riigi

Sellest rääkis murelikult EMÜ esinaine Tiit Soans, kokkuvõtte sellest on meie lehe 2. leheküljel.

Võõrdumine loodusest

Keskkonna kaitsmise teemadel arutles päeva juht Karina Kaarepere: "Mõni prahihunnik ju polegi nii hull kui see, et me võõrdume loodusest," oli selles ehk üks tähtsamaid sõnumeid, mis kõigile hinge läks. "Ükskõiksus on tühjem kui tühi," leidis Karina Mart Raua sõnadega kõige olulisema olevat. Ilmekalt täiendas neid arvamusi jutu ja piltidega Eesti puutumatus loodusest Tartu loodusfotoograaf Aare Ader, kes tõestas, et selliseid väärtusi ei ole võimalik mingi rahaga mõõta, aga just seda oleks vaja jätta lastele ja lastelastele.

Vaike Käosaar,

lühendatult ajalehest "Vooremaa"

Ida-Viru MÜ, taluliit ja külade esindus pakkusid piduliku lõunasöögi

kolmekümnele maal elavale, töötavale, loovale, lapsi kasvatavale, õppivale, aktiivsele ja muidu tublile naisele, kes viivad maaelu edasi. Tänukirjad andis üle maavanem Rein Aidma, kes muuhulgas nentis ka seda, et keerukate muutuste ajal on maanaised eluga toimetulekus palju leidlikumad kui linlased.

Valge Hobu trahterisse lõunale oli palutud ka RK Naiste Ühenduse liikmed Mari-Ann Kelam ja Kadri Jäätma. Kolme tunni jooksul koorus elavas vestluses mõndagi olulist ja huvitavat, mida ka pealinn ja parlament kaasa viia.

Aeg, kus naised kokku tulevad, kohvi joovad ja niisama juttu ajavad, on siinkandis maanaiste jaoks mööda saanud. Tavaliselt kogunetakse õppepäevadele ja reisidele või tehakse midagi muud asjalikku. See lõunasöök muusika ja veiniga oli pidupäeva puhul erandiks. Oleme rahul, et kolm Ida-Viru MTÜd panid "leivad ühte kappi" ja tõestasid, et koos jõuab rohkem ja asi saab uhkem.

Ester Gabriel

Rein Aidma annab tänukirja Maie Paasile. E. Gabrieli foto

Tähistati Maanaiste päeva

Lääne-Viru MÜ oli maanaiste päeva tähistamiseks õppepäev perek. Errildi turismitalus Mahus. Meile tuli külla EPMÜ õppejõud Maret Prits, kes rääkis maanase rollist kodus ja külas. Mõned mõtted ettekandest: Kuidas võita seltsile või ühendusele liikmeid juurde? See on pikk ja aeganõudev töö. Kui nähakse, et üheskoos midagi huvitavat tehakse, tullakse juurde ükshaaval. Palju sõltub peretraditsioonidest. Kui juba põlvkondade vältel on ema või isa käinud laulukooris, rahvatantsus või lõõnud kaa-

sa mõne seltsi töös, siis peavad ka lapsed seda normaalseks ja püüavad ka ise midagi ühiskonnale pakkuda. Ühisüritustele tuleb kutsuda ka mehi. Pere peaks saama koos väljas käia, mees on jäänud külaelus tähelepanuta. Pole enam põhjust lipsu ette panna. Maal on sageli jäänud mees madalamale positsioonile nii kodus kui ühiskonnas, ent mehel on tunnus-tamisvajadus suurem kui naisel. Kui anda mehele võimalus olla koos abi-kaasaga toredas seltskonnas, ehk muutuvad siis paremaks peresuhted ja väheneks joomine.

Õppepäeva teises osas tegin kokkuvõtte Euroopa Põllumajanduskongressist ja AWABi konverentsist Tallinnas, kus osalesin septembris.

Heljo Viilip

Viljandi MÜ naised tähistasid Suislepa Maanaiste päeva konverentsiga "Euroopa Liit – uus võimalus."

Peateemaga esines Riigikogu liige Indrek Meelak. Ühistegevusest kõneles huvitavalt prof. Jaan Leetsaar. Toonitati taas, et riik peab rohkem toetama

peretalusid. Valitsusel peaksid olema programmid maaelu arendamiseks. Tarvatu valla volikogu esimees pidas valla toetust küladele väga oluliseks. Aili Laande kirjeldas toredasti oma küla kui ääremaa elu sõnas ja pildis. Konverents oli asjalik, väärts ka kaugemalt kohalesõitu.

Õilme Tšikina

Heade tegude sügisest

Jõgeva MÜ teeb heategevust kampaaniata, fotograafideta. Maakonna koolid on seal nii aktiivsed, koguvad riideid, jalanõusid, spordivarustust, kartuleid, köögivilja ja maanaised on alati aitas.

Tiiu Sarv

Ida-Viru MÜ juhatuse liikmed kutsusid maanaisi novembrikuu jooksul koguma annetusi Maria Minhofi talu tugipere lastele. Maria abistab vanemate hoolitsusest ilma jäänud kodutuid lapsi. Praegu elab tema juures 5 last vanuses 2–10 aastat. Pensionikka jõudnud Marial on suur süda, ise on ta ellu saatnud 5 oma last ja nüüd pakub oma suurt ja ilusat kodu abivajajatele. Pr. Minhof ootab meie maanaisi külla detsembris, kui lapsed koolist kodus. Viime kaasa spordivahendeid, mänguasju, maiustusi, kartulit ja köögivilja.

Ester Gabriel

Lääne-Virumaal tehakse heategevust igal Maapäeval. Maakonna talunikud toetasid abivajajaid toidukraamiga. Maapäevale eelneval nädalal kogusime päris suurtes kogustes kartuleid, kapsaid, porgandeid, sibulaid, herneid, õunu ja teraviljatooteid. Jätkus tänavalaste supikööki ja rohkem kui tosinale linnaperele. Et abi õigesse kohta st suurte perede lastele

läheks, selleks küsisime linnavalitsusest vajalikud andmed.

Heljo Viilip

Harju MÜ otsustas kõigepealt aidata oma-sid. Laitsest on meie ühenduses Ilona, kel on peres 9 last ja Urve, kel 5 last.

Pereemad on ise tragid, kasvatavad ise muidu kõik, mis vaja, aga Urvel oli sel aastal kartulisaak vilets olnud. Viisimegi Urvele kartulit ja koti jahu, Ilonale 2 kotti jahu ja muud kogutud kraami. Ilona arvas, et jahu kulub ära küll, sest suuremad tüdrukud on juba tragid ise küpsetama. Mujale jätkus veel viia moosi, jalanõusid ja riideid.

Tiia Soasepp

Ilona ja Uno Melis Laitse Seltsimaja ees. Nende peres on 9 last. R. Pöderi foto

Kirjad maakondadest

Aravete maanaistel oli 17. novembril külaelu edendamise ja kavandite kirjutamise õppepäev.

Kutsusime igast külast paar-kolm inimest, meil Ambla vallas on 3 alevikku ja 10 küla. Kohale tuli 38, neist pooled mehed. Iga küla esindajaid ootas oma töölaud, tühjaks jäid Rava, Raka ja Mägise omad. Panime küünla põlema, et nemadki näeks teed meie hulka. Tervitussõnad ütles verivärske vallavanem Vello Teor ja Järvamaa MÜ esinaine Leili Pruun. Endine Järvamaa Külade Ühenduse esimees Udo Kalamann rääkis külade ühenduse tegemistest minevikus, olevikus ja tulevikus. Aino Kreitzmann maavalitsusest tutvustas fonde ja programme, kuhu ja milliseid projekte esitada. Järvamaa Ettevõtluskeskuse jurist andis nõu, kes ja kuidas saavad asutada oma seltsi. Koeru Teabekeskuse juhataja Helvi Kerem viis läbi projekti kirjutamise algõpetuse. Aravete pereema Maire Sharai, kes õpib Erki Liivi Lilleseade koolis, õpetas meid jõulukompositsioone tegema. Saime palju ideid kodu kaunistamiseks. Päev oli tõine ja tulemused silmnähtavad.

21. novembril moodustasid 12 asutajaliiget Aravete Kultuurimajas MTÜ Kangrumäe Külakultuuri Edendamise Seltsi, eesmärgiks külakultuuri, vaimsuse ja rahvusliku kasvatuspropageerimine ja arendamine. Üks algus on jälle tehtud.

Marta Kondas

Viljandis tähistati aastapäevi

23. novembril tähistas Viljandi MÜ koos külalistega Järvamaalt Viljandi Maanaiste Seltsingu 70. aastapäeva ja taasasutamise 10. aastapäeva. Pidupäeva kõne ja ajaloolise ülevaate Viljandi Maanaiste Seltsingu tegevusest esitas Viljandi MÜ esinaine Mare Laande. "Meie praegune organisatsioon järgib aastakümnete taguseid maanaiste põhimõtteid kaasa rääkida, olla arvestatav ja üksteist toetav, tagada täisväärtuslik elu maal," ütles ta kokkuvõtvalt.

Kodukandi president Kaja Kaur tegi ülevaate Eesti naisliikumisest, mille algusajaks võib pida 19. sajandi teist poolt (Lydia Koidula, Lilli Suburg, Natalie Johanson Pärna). Lilli Suburg hakkas 1887. a välja andma ajakohast, esimest eestikeelset ajakirja Linda "Eesti naesterahvale". 1927. a pidas Eesti Põllumeeste Kesksele esimesi maakondlikke perenaiste päevi, kus arutati läbi ka naiste ühinemise põhimõtteid ning juba 1928. a oli Eesti Maanaiste Kesksele põhikiri registreeritud. Kümne tegevusaastaga koondati enda ümber 426 organisatsiooni üle 33000 liikmega.

Praegu tegutseb üle Eesti hulgaliselt naiseltse, kes annavad kindla panuse kohaliku elu arendamisel. Naiste osatähtsus vabatahtlikel, ühiskondlikel ja kultuuriga seotud töodel on suur, sest naised on vastutustundlikud laste, pere, vanemate ja ühiskonna ees ning tegelevad meelsasti hingelähedaste asjadega, olenemata materiaalsest hüvitamisest.

Viljandimaa Omavalitsuste Liidu kultuuri- ja noorsoonõunik Ele Saar rõhutas, et ema on see, kes paneb aluse kodule ja sealt lastesse talletatud põlvkõlvustele, kool ja ühiskond ainult korrigeerivad neid. Oma keel, rahvus, rahvuskultuur, traditsioonid – väärtushinnangud neile saadakse kodust. Paradoks on, et naistel – ühiskonna moraalse väärtuste kandjatel on raske koorem õlga del, kuid kõik, mis puudutab nende väärtuste loomisega seotud seadusandlust ja rahalist toetust, on meeste paika panna. Maal korraldatavad ettevõtmised on väärt riiklikku tähelepanu ja need on olulised teel Euroopa Liitu. Õnneks mõistavad paljud tipp-poliitikud omakultuuri tähtsust. Päeva lõppedes tundsiime ja teadsime, et oleme teotahelised, visad ja kenad. Meile sooviti tahet õppida, hoida rahvuskultuuri ja -traditsioone, jõudu olla terve ja armastada oma kodumaad, inimesi enda ümber ja iseennast.

Lea Saareoks

Võrumaal mõeldakse positiivselt

25. septembril korraldas Jõgeva MÜ koostöös Jõgeva Talupidajate Liiduga väljasõidu Võrumaa taludesse. Põlvamaa Talupidajate Liidus võtsid meid vastu liidu tegevisees Janno Rüütli ja Põlva maakonna maanaiste esinaine Ulvi Ajalik. Taluliidul on ehitus- ja finantsnõunik, on sidemed Rootsi talunikega, korraldatakse erinevaid koolitusi. Traditsiooniks on saanud Põlvamaa Põllumeeste Päev. Oma tegemistest näidati meile mitmeid pildialbumeid.

Põlva maanaistel on aga eurorahade abil loodud käsitööstuslik ühistu. On korraldatud käsitöökursusi, külastatud Euroopa käsitöötalusi. Ühistul on Võru linnas oma käsitööpood. Seal oligi meie järgmine peatuspaik. Imetlesime ilusat käsitööd, uudistasime nende õppeklassi. Sinna on neil õnnestunud muretseda isegi keraamika põletusahi. Edasi kulges sõit mööda Võrumaa metsateid Nopri tallu. Selle taluga olime TV ja ajakirjanduse kaudu tuttavad. Nüüd tahtsiime ise „kaeda perra“ nagu peremees kodukeeles ütles.

Peremees Tiit Niilo on hea jutuvestja, kel on võime lühikese ajaga ka kõige segasemad asjad aru-

saadavasse keelde panna. Teadsime juba tema kõnet Tallinnas põllumajandusministeeriumis korraldatud väiketootjate seminaril. See teenis korduvaid aplause, sest ta oskas kümne minutiga selgeks teha kõik selle, millest päev otsa oli räägitud. Nopril on 50 lüpsilehma ja noorloomad. Laudad asuvad talust kilomeetri kaugusel. Kõige kaugem põllumaa on kaheksa kilomeetrit eemal ja nagu Võrumaale omane, on põllulapid enamus väikesed. Meierei asub endises laudas, mis tehti kunagi 14 loomale ja arvati, et see on kõva sõna. Nüüd on nendes ruumides tegevusloa saanud piimatöötlemisettevõtte. Toodangut degusteerides meeldis meie rahvale eriti kohupiima-küüslaua vöie ja koorekaramell. Talul on linnas oma müügipunkt, auto veab toodangut ka koolidesse ja lasteaedadesse ning Võru haiglasse. Esimest aastat turustatakse ka kaupluste kaudu. Ja muidugi laadad ja messid, kus perenaine ja peremees alati ise kohal käivad. Jõgevamaa inimesed on nende nende punast valgete kirjadega bussi alati ka Palamuse laadal näinud. Perenaine, ametilt küll lihatehnoloog, on kõik retseptid ise välja töötanud, kõik ei ole tulnud valudeta, aga tulemus on suurepärase. Peres on viis last. Kolm suuremat käivad linnas koolis, üks poiss ja tüdruk on veel kodus. 11-aastasest poisist on juba suur abi ja vanemad võivad talle palju töid usaldada. Talu annab tööd umbes kümnele külainimesele, nad pakendavad jogurtit, kohupiima, kreeme. Pererahvas oli rõõmsameelne, ei kurnud, neil on palju uusi ideid.

Sain kinnituse oma mõttele, et kuigi otsitakse võimalusi kasumi teenimiseks, on talupidamine suuresti ka missioon-vastutus oma vana-vanemate ees, kellele talu kuulus ja laste ees, kellele talutööd päevast-päeva õpetatakse ja küla ees, kus ollakse ainus tööandja.

On hakanud sadama, kui sõidame Antsla valda Kaika kanti. Teed Metsamoori Pereparki on lausa hirmuäratavad – kitsad ja ligased. Ees ootab meid aga imeline paik ja väga eriline noor perenaine Metsamoor Irje Karjus ja imeline lugu nende pere kodu rajamisest.

Metsamoori talu. K. Kaarepere foto

Kirjad maakondadest

Võrumaal mõeldakse ... algus lk 5

Alguses olid seal vaid võsa ja varemed. Esimesel aastal talvitusidki nad varemetes, lapsed magasid vankrites akna all ja naabrid nimetasid neid hulludeks. Nimetasid siis ka veel, kui Irje oli juba enamus maad võsast puhastatud ja atraktiivseks muudetud ja tal hakkasid käima esimesed retkelised ja ta soovis külarahvalt abi. Aga tasapisi tulid ühinemissoovid ja praegu on metsamooril 8 koda, igas oma tegevus: pagarikoda, kästöökoda jne. Peagi lisandub meistrükoda ja veinikelder. Irje on hästi looduslähedane inimene ja ta jagab teadmisi ravimtaimedest, puuravist, õpetab kõigi meeltega tunnetama loodust. Ka seal talus on perepojast retkede korraldamisel juba suur abi, aga 3-aastane tütar kipub paljud üllatused enne õiget aega välja rääkima. Lahkudes oli hea ja soe tunne, et ei kao see maaelu meil kuhugi, kui ühes Eestimaa pärapõrgus on noored inimesed väge ja tahtmist täis ja nakatavad sellega ka endast hulga vanemaid.

Karina Kaarepere

Maapäev Rakveres

Lääne-Viru MÜ, taluliit ja Rakvere Maarahva Liit korraldasid oktoobris juba kolmandat aastat järjest turuplatsil laada. Oma toodangut oli müümas üle 30 talu ja ettevõtte. Mehi paelus maa- ja metsatööstuse näitus, lastele tuli vaatamiseks ja katsutamiseks külla koduloomaaed küülikute, lammaste, hanede ja tiukrikanadega. Hobusekasvataja Pajustist sõidutas kaarikus lapsi oma kuulsas Naksuriga ja ponidega. Lõbus oli meesõõmise võistlus. Võitja sõi 5 minutiga pulga abil purgist 116 g mett, ennast ära määrida ei lubatud ja purki ei tohtinud käega kinni hoida. Peeti ka seemnete tundmise võistlused, parimad tundsid ära 40st 15. Muidugi ei puudunud õnneloo ja oksjon. Oksjonil oli Pihlaka Kondiitriäri tordimeistri Juku roosade pörsastega tort, mis leidis omaniku 350 kr eest. Juku ise sai oksjonilt suitsutatud küüliku 310 krooniga.

Heljo Viilip

Ava silmad looduse jaoks

Nii otsustasid Harjumaa maanaised ja tegid üheskoos kaks loodusretke. Loodusretkel läbi loodusemuuseumi ukse oli kaasas palju talulapsi. Loodusemuuseumis pole mitte ainult püsiekspositsioonid, seal on võimalik kuulata ka põnevaid loenguid, vaadata loodusfilme ja -slaidi, kuulata reisijutte eksootilistest maadest ja nakatuda rändamispiisikusse.

Talvine rabaretk Soomaa Rahvuspargis tõi vaheldust argiellu. Ainuüksi Soomaa Rahvuspargi keskus ja videofilm Soomast väärivad vaatamist. Meie aga läbisime asjatundjatega koos veel pika matkaraja imeilusasse talvisesse rabasse, ajasime pikalt juttu rahvuspargi töötajatega Karuskose metsavahikordonis, tegime ise lõketoitu, kuulasime pillilugusid ja proovisime vanu võitluskunste.

Mitte ainult silmad, ka hing läks loodusele lahti.

Tiia Soasepp

Hiidlased on sel sügisel juba korraks inimesed olnud –

lumi tuli maha ja jälgid jäid lumele. Nüüd lumi läinud ja meie jälle hiidlased. Päkapikud on ka meil puhkusele tagasi. Töötavad. Sügisel käisime mere ääres ka. Nimelt toimusid Hellamaa rannas talgud kõige sinna juurde kuuluvaga. Talgute eesmärgiks oli taastada merevaadet. Meri kadus kadakate ja suurte mändide taha ära. Ei leidnud teda enam üles.

Merevaadet taastama oli palju rahvast tulnud. Oli nii noorukesi kui ka eakamaid. Tööd jagus kõikidele ja jäi teise talgupäeva jagu ülegi. Suhtlesime ka kaudselt turistidega, nemad olid jätnud meile palju-palju sodi randa maha. Nüüd on plats puhas ja turist mahub jälle randa. Kogu ürituse taga oli Kristiina Hellström, maastiku hoolduskava koostaja. Pühalepa Naistekoda soovib kõikidele naistele ja nende lähedastele kaunist jõulurahu.

Raili Mägi

Enne kui sõidad Pariisi, käi ära Nuustakul

Pärnumaa nais-, küla- ja taluseltsid käisid oktoobris Kodukandi eestvedamisel 40 inimesega õppereisil Võru- ja Valgamaal. Võru Keskväljakul liitus meiega Marika Parv, kes tutvustas Võrumaa Kodukandi tegevust ja juhatas meid edasi Urveste suunas Eve Zirki perefarmi. Seal kasvatatakse väikesi karvapalle – tšintšiljasid. Vaskna turismitalu Haanja vallas tutvustas Margit Utsal. Maja oli sisustatud omapärase puitmööbliga ja imeliste seinapiilidega. Uskumatult vahva oli kamin kõige sinna juurde kuuluvaga ja meenutega, mis majale toodud. Lisaks veel põnev meenete kirst. Misso vallas külastasime Nopri talu meiereid. Peremehe Tiit Niilo tervitas meid kohalikus keeles, mis lausa tõlget vajab.

Õöbisime Pähni Loodussõprade majas Varstu vallas. Kohtusime kohaliku looduskaitse seltsi esindaja Vello Denksiga. Ta näitas meile Pähni Metsamuuseumi. Sõit jätkus Kangsti Külaseltsi külarahva ühistööna rajatud külaplatsile. Pilgusheit Varstu Maanaiste Seltsi tegevusele kinnitas, et see on sisukas ja haarab tegevusse nii noori kui vanu.

Mida lähemale Otepäele, seda talvisemaks muutus loodus. Hästi sobis külastada sealset suusamuuseumi ja linnamäge. Nõuni Maanaiste seltsis võtsid meid vastu ääretult rõõmsameelsed inimesed eesotsas seltsi esinaise Alvi Kallasaluga. Meile tehti lausa näitemängu ja Nõuni tillukeses koolimajas laulsid meile lapsed. Jõudsime veel Mesilinnu turismitalu ja kuulata Mall Värva ravimtaimede tutvustust.

Rosiine tomahoogiga. T. Soasepa foto

Juuli Paugus

Tegusad ja tunnustust väärivad naised meie keskel

Projekti tutvustus

Eesmärgiks on tõsta esile ja tutvustada laiemale avalikkusele naisi, kes on oma tegevusega oluliselt mõjutanud oma küla, valla, linna, maakonna või kogu Eesti elukorraldust ja arengut, jäädvustada need andmed ajaloo tarbeks ning tuua välja naiste oluline roll elu edendamisel Eestis taasiseseisvumise ajal (alates 1987. aastast).

Ootame ettepanekuid nende naiste kohta, kes on sel ajavahemikul midagi olulist ära teinud oma piirkonna või kogu Eesti arengu heaks.

Ettepanekuid saab esitada 31. detsembrini 2002.

Oma ettepanekuid saavad teha nii organisatsioonid kui üksikisikud. Selleks palume ENUTisse saata esitaja(te) allkirjastatud kiri, milles on põhjendus, miks just see naine esitatakse ja andmed tema kohta.

Andmed peaksid sisaldama peale nime ka sünniaega, elukohta, lõpetatud õppeasutust ja lõpetamise aastat, omandatud eriala, töökohata ja ametit, erakondlikku kuuluvust, kuuluvust muudesse organisatsioonidesse, hobisid ja muud vajalikuks peetavat teavet. Lisaks palume kandidaadilt kirjalikku nõusolekut oma nime ja esitatud andmete avalikustamiseks ning fotot.

Esitatud andmed vaatab läbi ENUTi juurde

moodustatud komisjon, mille koosseisus on ENUTi, sotsiaalministeeriumi ja suuremate naisühenduste esindajad. Komisjon teeb kokkuvõtteid jaanuaris.

13–14. veebruaril Tallinnas toimuvaks Lääne-meremaade naiste konverentsiks "Naised ja demokraatia" valmib projekti tulemusi tutvustav infomaterjal.

Projekt jätkub, edaspidi kogutakse materjale Eesti naistest varasematel aegadel.

Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus
Narva mnt 25-410
10120 Tallinn
tel/fax 640 9173

VAJALIK TEADA

Eesti mittetulundusühingud ja Euroopa Liit

Eesti Diplomaatide Kooli ja Avatud Eesti Fondi korraldusel toimub koolituskursus, kus õpib 20 inimest erinevatest mittetulundusühingutest (MTÜ). Teemad on valitud huvitavad, neid võiksime kasutada ka oma koolitustel:

- Eesti roll ja võimalused ELi otsustamisprotsessis – Gert Antsu, Riigikantselei Eurointegratsioonibüroo
- Eesti MTÜde osalemine europolitiika kujundamisel – Aivar Roop, Eesti Euroopa Liikumine
- Sissejuhatus struktuurifondidesse – Kadri Reintal, rahandusministeerium
- MTÜde võimalused osaleda regionaal- ja sotsiaalpoliitika programmides – Kadri Reintal, rahandusministeerium ja Jana Järvik, sotsiaalministeerium
- MTÜde võimalused osaleda haridusprogrammides – Kristiina Pernits,

Euroopa Noored Eesti Büroo ja Sirli Taniloo, Socrates Eesti Büroo

- MTÜd ja LIFE programm – Liina Eek-Piirsoo, keskkonnaministeerium
- MTÜd ja Kultuur 2000 programm – Eike Eller, kultuuriministeerium
- ELi projektide juhtimine ja partnerinstitutsioonide leidmine,
- ELi projektide juhtimine ja aruandlus – Kaidi Holm, täiendõppekeskus TEAVE
- ELi projektide hindamine – Liina Kaldma, rahandusministeerium
- ELi tulevikudebati hetkeseis – Hendrik Hololei, Riigikantselei Eurointegratsioonibüroo

Raha taotlemise võimalusi struktuurifondidest tutvustatakse kõikides maakondades (eraldi KOVd, MTÜd, ettevõtjad). Soovitan jälgida reklaami ning osaleda. Saab häid näpunäiteid ning julgust nii mõnegi projektiga kohaliku elu arendama hakata.

Mare Laande

Tööturutoetus ettevõtjale

Tööturuteenuse seadus § 19, lõige 6, RT 2000, 57, 370.

Selline toetus on üllatuseks paljudele ettevõtjatele ja ka töötajatele. Tööturutoetus tööandjale võib olla abiks oma äri. Sellist toetust saab ettevõtja tööhõiveametilt taotleda sel juhul, kui on tööle võtnud

- pikaajalise tööt (töötuna arvel rohkem kui 12 kuud)
- inimese, kel on jäänud vanaduspensionini kuni 5 aastat,
- osaliselt töövõimetu

- raseda või alla 6-aastast last kasvatava inimese
- 16–24 aastase noore
- vanglast vabanenu

6 kuud saab see ettevõtja riigilt miinimumpalga ja järgmised 6 kuud pool miinimumpalka, millele lisab ise pool miinimumpalka. Tingimuseks on see, et tööandja sõlmib töötajaga tähtajatu töölepingu. Kui ettevõtja taotleb töötajale tööturutoetust, peab seda teadma ka töötaja. Lepingul on 3 osapoolt: tööandja, tööhõiveamet ehk riik ja töövõtja.

Tööhõiveamet võiks toetusevõimalustest rohkem elanikele teada anda, samas peavad ka inimesed ise rohkem huvi tundma oma õiguste ja seadusandluse vastu.

Mare Laande

EMÜ juhatus teatab

Tiiu Soans
EMÜ juhatuse esinaine

Lääne MÜ on uus esinaine

Novembris valisid Lääne maanaised üksmeelselt oma ühenduse esinaiseks **Mall Lepmetsa**, kes on Taebla Kutsekeskkooli õpetaja ning täiskasvanute koolituse osakonna juhataja. Teda tuntakse kui väga kohusetundlikku, teotahtelist ja intelligentset inimest. Läänemaa naised usuvad, et vahepeal soikujaanud maanaiste tegevus saab taas tuule tiibadesse.

Lääne MÜ pressiesindajaks valiti Lidija Tee.

Ka Järva MÜ on uus esinaine

26. oktoobril valiti Järvamaa maanaisi juhtima ja vedama Kivimäe talu perenaine Leili Pruun Imavere valla Eistvere külast.

26. novembril oli EMÜ 2002. a viimane juhatuse koosolek.

Otsustati:

- Üldkoosolek toimub 07. 03. 2003 Järva- maal Imaveres. Delegaatide arv sõltub liikmete arvust igas maakonnas. Peateemaks on võrdõiguslikkus, naistevastane ja perevägivald.
- Järgmiseks juhatuse koosolekuks esitada maakondadel Aastanaise, esinaise ja revidendi kandidaadid.
- Igal maakonnaorganisatsioonil esitada kandidaadid projektile "Tegusad ja tunnustust väärivad naised meie keskel".
- 13. – 14. veebruaril 2003. a toimub Tallinnas Läänemeremaade naiste konverents teemal "Naised ja demokraatia". Osavõtuks saab registreerida kuni 01.01. 2003. Kes Eestist osa võtta saab, otsustab korralduskomitee (konkurss on tihe). Täpsem info ja tingimused T. Soansilt.

- ELI teemaliste koolituste lõpp on 15. 03. 2003. Koolituse peaks korraldama iga maakond ise. Kaasata võib EMÜ koolitajaid. Täpsem info ja aruandlus – Renate Pöder. Kulud hüvitatakse ainult neile maakonnaühendustele, kes on tasunud 2002. a liikmemaksu.
- 2003. a liikmemaksu summa arvestamise aluseks võetakse liikmete arv, mis on esitatud ajaleht Kaja postitamiseks. See summa tuleb kanda EMÜle tervikuna, et tagada EMÜ poolne osalus erinevates projektides.
- Perepäevade toimumise aeg ja koht tulevad arutlusele järgmisel juhatuse koosolekul. Esialgu on välja pakutud Laeva ja Põltsvaere.

Töö- ja praktikavõimalustest saab täpsemalt teada Renate Pöderilt tel 0604 2577.

Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseks ja Tallinna Ettevõtlusamet kuulutavad välja konkursi "Eesti kingitus"

Kunstnikud ja käsitöömeistrid!

Olete oodatud osalema konkursil, mille eesmärgiks on rahvakunsti ja rahvuslike käsitöötaditsioonide toel luua nüüdisaegseid ja heatasemelisi esemeid, mis võiksid tutvustada meid ka laias maailmas.

Toimumise aeg:

oktoober 2002 – mai 2003.

Tingimused:

- Eelistatud on naturaalsed materjalid
- Töö ei tohi olla varem eksponeeritud
- Hindame toote sidumist kohalike kommete, legendide ja muistenditega ning paikkondliku omapära esiletoomist
- Hindamisel arvestame töö kvaliteeti ja pakendamist
- Ootame konkursile eelkõige töid, mis

jääksid väikevormi piiridesse (mahuksid reisikohvrissse)

- Üks autor võib esitada konkursile kuni kolm erinevat tööd

Konkursil osaleja võib arvestada, et korraldajad peavad silmas võimalust toetada võidutööde edaspidist tootmist.

Keskseks on õigus teha ettepanekuid täiendavate lepingute sõlmimiseks tööde autoritega.

Töid hindab viieliikmeline žürii (esimees Anu Raud).

Auhinnafond on 50 000 krooni. Esimene koht –15 000 krooni, teine koht –10 000, kolmas koht – 5000 krooni. Kümme ergutusaubinda`a 2000 krooni

Žüriil on õigus teha muudatusi auhinna fondis.

Tööde esitamine

Tööde esitamise viimane tähtaeg on 05. mai 2003. Töö peab olema varustatud märgusõnaga ja kinnise ümbrikuga, kus järgmised andmed: nimi, tel, aadress, e-post, panga rekvisiidid. Tööd tuua aadressil Müürivahe 17 Tallinn 10140 (Kodukäsitöö OÜ kauplus)

Konkursitööd eksponeeritakse Tallinna Raekoja keldris 15. 25. maini 2003. Žürii otsus kuulutatakse välja näituse avamisel 15. mail.

Info

Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseks

Müürivahe 17 Tallinn 10140

Tel 660 4772, faks 631 4076

E-post info@folkart.ee

www.folkart.ee

Tallinna Käsitöökeseus ja Kangastelje Töötuba kuulutavad välja konkursi "Tänapäeva kaltsuvaip"

Konkursile on oodatud osalema kõiki olenemata vanusest ja eelnevast vaipade meisterdamise kogemusest. Hinnatakse töö kvaliteeti, originaalsust, omapära ja loovust.

Auhinnafond on 7000 krooni, eriauhindade seas ka Kodukirja ja Maalehe aastatellimused ja M. Kelpmanni raamatud "Kangakudumine". Kangastelje tarvitad saab auhinnaks see vaibameister, kes on suutnud teha nõ mitte millestki midagi. Vaiba materjali valikus peab

kajastuma nutikust, eestlase kokkuhoidlikku meelt ja keskkonnasäästlikku elustiili.

Konkursitööd tuleb saata hiljemalt 10. veebruariks 2003 Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskeltse aadressil Müürivahe 17, 10140 Tallinn. Võitjad selguvad 21. veebruariks ja kuulutatakse välja Kodukirjas ja Maalehes. Konkurs lõpeb näitusega ja parimad tööd avaldatakse trükis koos fotode ja tööjuhenditega.

Tingimused:

- töö peab olema telgedel kootud, 70–120 cm laiune põrandariie, mis on valminud 2002. – 2003. aastal. Eelistatud on naturaalsed materjalid. Oodatud on nii uuslooming kui ka traditsioonilised vaibad.
- Tööle lisada märgusõnaga varustatud ümbrik, milles on töö käigu kirjeldus, matejali näidised ja andmed valmistaja kohta.

Info: Tallinna Käsitöökeseus, tel 660 4772
Kangastelje töötuba, tel. 053 407776

Ta tuleb

*Ta tuleb mööda lumist rada,
algul pisut häbelik,
et ühte tunnet äratada.
Käib akna taga päkapikk.*

*Ta tuleb askelduste rutust,
jõulukaardid saata veel.
Tuleb talvemuinasjutust,
astub vastu koduteel.*

*Ta tuleb tuppä kuusepuuga,
mis isa oma metsast tõi.
Tuleb salmist lapse suuga,
soovist olla hea ja pai.*

*Ta tuleb jõuluvana kukilt,
ise elevil ja hell.
Tuleb vanalt piimapukilt,
veidi nukrust kulmudel.*

*Ta tuleb verivorsti pannilt,
kõrval memme pohlamoos.
Helgib vastu kuusekannilt,
kõik on kodus, pere koos.*

Luuletuse autor: T. Soasepp

Foto : K. Nurm

Teated ja reklaam

Koolitusseminarid:

19. jaanuaril 2003
Ida Virumaal

Teemad:

- * Ühistuline liikumine ja EL
- * MTÜd – teie võimalused, maanaised!
- * Maanaisi puudutavate seaduste tutvustamine

Lektoriteks on Ester Gabriel Ida-Viru MÜst, Krista Pedak Ida-Viru Külade Esindusest, Valli Laas Ida-Viru Eurointegratsioonibüroost.

**Jõgeva MÜ korraldab 5-päevased
taimesead kursused**
(november – jaanuar).

Pille Tutt õpetab tegema seadeid
jõuludeks, kooli lõpupidudeks,
matusteks, pulmadeks jne.

EESTI MAANAISTE ÜHENDUS

Teaduse 1, Saku 75501, Harjumaa
tel/fax 0 604 1783, e-post etkl@online.ee

projektijuht – **Renate Pöder**
Teaduse 1, Saku 75501, Harjumaa
tel 0 604 2577,
e-post renateetkl@hotmail.ee

toimetuse – **Tiia Soasepp**
Aasa 1, SAKU 75501, Harjumaa
tel 0 604 1104
fax 0 604 2499
e-post ajalehtkaja@hotmail.ee

kujundus – **Anne Kõll**
Teaduse 1, Saku 75501, Harjumaa
tel 0 604 2177

Vanaema veerud

Tegelased: vanaema Tiia ja lapselaps Saara

Vanaema mängib Saara
punamütsikest:
Vanaema: "Kuhu sa oma
korviga tõttad, Punamütsike?"
Saara: "Pannkooke korjama."

Saara on olnud juba tükk aega
vanaema juures.
Vanaema: "Kas sa tahad juba
koju minna?"
Saara: "Jah, tahan emme
juurde, ma ei taha enam
vanaema hoida!"

Saara: "Vanaema, kas sa ei
maga korralikult?"

Vanaema küsimuse üle
imestades: "Magan küll, miks
ma ei peaks magama?"
Saara: "Aga miks sul siis nagu
kortsus on?"

Juhatusel liikmete kontaktandmed:

NIMI	AADRESS	INDEKS	TELEFON
Tiiu Soans	Tuhala küla, Oru side, Harju mk	75103	0 607 9215, 056953743
Reet Aedla	Nurmenuku 8, Rapla	79512	0 485 5203, 055 48 348
Ulvi Ajalik	Jaama 69, Põlva	63308	0 799 2928, 051961309
Ester Gabriel	Altküla, Toila side, Ida-Viru mk	41702	0 336 9615, 05248745, jgabriel@nigt.ee
Ille Kivistu	Pühalepa side, Hiiumaa	92301	0469 4584, 05268557
Eha Kotov	Lüllemäe side, Valga mk	68101	0767 9933
Mare Laande	Suislepa side, Viljandi mk, Luise 16-9, Tallinn	69703 10142	0662 0724, 055617697
Mall Lepmets	Kuuse 23-3, Haapsalu	90509	0479 6638, 6237, 5549, 05289530, mall.lepmets@mail.ee
Leili Pruun	Eistvere küla, Imavere side, Järva mk	72401	0384 0357, 056655675
Tiiu Sarv	Kärksi küla, Tabivere side, Jõgeva mk	49101	0776 4977
Tiiu Sommer	Haapsalu mnt 14-2, Pärnu	80030	0443 3296
Ülle Talv	Laeva side, Tartu mk	60601	0735 2238, 05281793, om@hotmail.ee
Laine Tarvis	Laheküla, Kaarma, Saaremaa, Lossi plats 1a, Tallinn	93823 15165	05045399, laine.tarvis@riigikogu.ee
Ülle Vene	Uus 1-27, Rõuge, Võru mk	66201	0782 2233, 05270830